

Салим Ашур

ДАРЗ

Шеърлар

**“Зарқалам”
Тошкент
2006**

4(54)6-5 Бадиий эрзаблет.
Шезрлар.

*Азиз Аёл, чанқоғингизда
Чангу гарддек тўзди қудратим.
Тугмангизнинг ол қопқоғида
Эсдаликка қолсин сувратим.*

2006
5964 Alisher Navoiy
nomidagi O'zbekiston JMI

Саид Азиз

№ 32051
291

Тушларимда кўрмадим нега,
Нега боғда дуч келмади ҳеч,
Оққанимда сувда безга,
Юрагимга тушганида кеч.

Қайда эди ахир у кеча,
Қайда эди ундан олдинроқ,
Тополмасдан ахир бир неча
Марта мен ҳам ушладим сиртмоқ.

Кесишмади йўлимиз нега,
Чиқмадими сира олдимдан,
Тақдиримнинг синиғи - чега,
Кетдиммикан ё ундан илдам,

Нега уни ҳеч учратмадим,
Кеча-кундуз изғиганимда,
Ўтмаганми бир бор кўчамдан
Хазонлардек тўзғиганимда,

Хиёбонлар, бекат, соҳиллар,
Нега уни олиб қочдингиз?
Оқ сочидан уялгач йиллар
Кўзларимни охир очдингиз.

Кўзларимни очдим-у... мана...
Мана... қизми... ҳурми... ё ҳурлар...
Бир кўрай деб қайтмоқда яна
Кўзларимни тарк этган нурлар.

Қайда эди тасодиф бурун,
Бугун кимдан қасос олай ман?...
Сизни яхши кўрсин деб тун-кун
Кўзларимни тарбиялайман.

* * *

Тўхтамасдан ўтгил ёнимдан,
Диққат қилма менга, ҳаётга,
Ёрилади юрагим чиндан,
Чидолмайман бу илтифотга.

Ошиқасан, шошасан, ёшсан,
Ўчма, қизга ўхшаган олов!
Атрофингда деворман, тошман,
Йўламасин ёнингга биров.

Арзимамайман эътиборингга,
Фақат ўтгил ёнимдан секин,
Етар мендек харидорингга
Сендан эсган мулойим эпкин.

Тангрим, кечир ожиз бандангни!
Чанг-тупроққа майли ташласин,
Фақат...

токи мен бор эканман,
Дунёда у бахтли яшасин!

2005

* * *

Рақс. Қўллар. Оёқлар. Фикр.
Ўз ўрнини тарк этган кўзлар,
Бурмангиздан хаёлдек кириб,
Сийнангизга суйкалар сўзлар.

Шароб ҳиди анқир сўзлардан,
Йўталади тутаб тамаки,
Кўксингизни солиб кўзларга
Айланётган сизми чарх ёки.

Севармикан титроғингизни
Белингизга қўнган қора кафт,
Саёқ лаблар дудоғингизни
Излар, борми уларда бир тафт?

Эркин-эркин парвозларида
Қўлларингиз чизар эрк расмин,
Қоматингиз пардозларида
Тўлқину мавж тебранар. Ростми

Кимга лим-лим ваъда ушлатиб,
Лабингизнинг четидан бармоқ
Учи билан бўса ушатиб,
Унга йўллаб, ортидан бормоқ

Сизга ярашмайди. Одамзод,
Башарият келсин сиз сари,
Ҳозир сиздан айлансин ҳаёт,
Ҳозир сизга тиз чўксин бари -

Кўнгил заргари!

***

У даврага келди. Ўтирди.
Гўё лола келди чет қирдан.
Соқий майда-майда ичирди,
Эски муҳит ўзгарди бирдан.

Ўхшаши йўқ бундай кулгуни
Ким чизибди унинг юзига,
Сочларидек қора қайғуни
Андазаси борми кўзида,

Қошини ким парваришлаган,
Ким ўстирган кўкракларини,
Оқ қўллари қайда ишлаган,
Лабидаги безакларини

Ўргатганми бирор муаллим,
Олганмикан бирор бозордан,
Нигоҳида ишора, минг им,
Асоратми бирор озордан,

Ҳар бармоғи бир боладек шўх,
Елкалари бунча одобли,
Тиззасининг кўзида тин йўқ,
Қадамлари чақмоқли, тобли,

Балки силлиқ билакларини
Дарёларнинг тоши чархлаган,
Вужудининг бўлакларини
Харидорлар қиммат нархлаган,

Қўлларининг ҳаракатида
Сезилади на ғам, на ташвиш.
Ишқнинг савдо, харажати-да,
Олма арчиш каби оддий иш.

«Сизни севиш мумкинми, хоним?
Сизни сира хафа қилмайман...»
Қирқ жойидан оғрийди жоним,
Исми нима қизнинг, билмайман.

* * *

Шавкат Раҳмон вафотига

Юриб ўтди олов ичидан,
Оловларни ўртаб куйдирди.
Озодликни севаркан — чиндан
Юрагига чуқур ўйдирди

Ишқ-муҳаббат, миллат ва Ватан,
Ўзбекона қайғу шаклини.
Қайси уйда қолдирди экан
Овозини, ўткир ақлини?

Исботлади: «шоир» сўзига
Мос қофия аслида «темир».
Ўн йилдан сўнг тирик кўзига
Тик қарарми ўзидек кимдир?

Гўзал тобут — унинг тобути,
Чайқалади ғам оҳангида.
Хаста суяк сабрдек собит,
Суяклари шеърнинг рангида.

Гўзал тобут — сози оламнинг,
Жасадини узоқ ухлатар,
Қўли теккан ҳар бир одамнинг
Кўзидаги гулни уйғотар.

Шоир ўлди! Ер билан само
Ҳар юракка эркдан туғилди.
Шу якунни биларди, аммо
Ўлимлардан кўрқмай туғилди.

КУЗ СОНАТАСИ

Академик rassom Акмал Нурга

Нима ҳам дер эдим: бариси аён,
Сизнинг манзилингиз бошқа
аслида...

Олтин сувларига чайилган хазон
Куз деган rassomнинг илҳом
фаслида

Бўёғи қуриган расмлар мисол
Тупроққа қорилар оғир ва оғир.
Ҳар лаҳза янгорар оҳанг, ранг,
тимсол,
Хазон - расммикан ё куйган бағр?

Ўт тушди юз йиллик устахонага,
Сўқмоқлар чопади анҳорни излаб.
Сайҳонда шовуллаб шамол ёнади,
Дарахт чала қолган расмга менгзар.

Шаҳар. Тўққиз қават ромлар ичида
Одамлар чироқни ёқар, ўчирар.
Тириклик фармони ҳамон кучида,
Ҳаёт - буюк санъат, бизни кечирар.

Новдадан узилган япроқдек йўлсиз,
На белги, на чизиқ, на из, на асар.
У тутган манзилга қаламсиз, қўлсиз
Ўзининг сувратин чизибди хатар...

Атиргул... Атиргул... озғин шоира,
Тупроққа ташлайди тилла зирагин.
Агар илимаса юрак - доира,
Бу олтин оловнинг борми кераги?

Хуржун-хуржун булут - сотади сирин,
Жангдан сўнг майдонда сарғиш
ёрилиқлар.

Ёмғирда тангадек ивиб, бир-бирин
Пинжига киради тилла балиқлар.

Куз - мағрур шоира. Энди қайтмайди.
Дардидан сарғайган шеърларни ёқар.
Кўнглида нима бор? Сира айтмайди.
Сўзга бўйсунмаган ерларни ёқар.

Сарғайган - ҳаёми, сарғайган - ҳовур,
Севгидан оламнинг ранги заҳилми?
Япроқ лабларида бўса, ишқ совир,
Бахт билан бахтсизлик шунча
аҳилми?

Ё бир сўз, ё бир ранг, ё бир зарб билан
Дунё ҳам бир асар каби яралган.
Ҳар гулнинг ёнида биттадан тикан,
Ҳар чаман издиҳом билан ўралган.

На манзил, на кўча куз - шоирада,
Совқотар сўнггига етмаган тасвир.
Янги мўйқаламда, кенг доирада
Боғларга оқ ранглар тортар
Мусаввир.

ЯШИЛ ГИЁҲ

Мени тушун. Сен жуда ёшсан,
Балки ақлинг етмайди ҳали,
Ҳали ёмғир тегмаган тошсан,
Сенга ишқнинг етмаган гали.

Курум ҳиди ўтирган ётоқ,
Дайди кўча ва дорилфунун,
Тирсагингга тегаверар оқ,
Нимчангга гард тегиши мумкин.

Ҳаёт - катта кўргазма. Унда
Фақат битта бўлмани кўрдинг.
Яна қанча бўлма бор. Кунда
Кўришга сен қачон улгурдинг?

Сенга, сенинг соянгга салом!
Қалпоқ, қўлқоп ва яшил пальто.
Фақат яшил бўёқли рассом
Уст-бошингни бўяган гўё.

Гўё қишнинг бўлмаларида
Кўргазмага қўйилган баҳор.
Қизғанчиқ ё ношуд бўлмасдан,
Дунё, уни менга ҳам юбор.

Зериктирди эрувгарчилик.
Кўргазмалар залидек асфальт.
Боғлар буюк. Эй, яшил арча
Асар каби қилади ялт-ялт.

Яшил рангми, яшил оҳангми,
Яшил расм ёки яшил сон,
Ҳаммасини ва яшил рангни,
Севасанми, эй азиз инсон.

Шунча яшил ранглар юкини
Кўтариб ул гиёҳ толмасми,
Баданига обдон юкиниб,
Яшил ранглар юқиб қолмасми?

Бунча чуқур кулгичларинг бор.
Бармоқларинг... ўзингникими,
Шу қиш, шу куз, шу ёз, шу баҳор...
Бари-бари кўзингникими?

Кимлар севги қилмаган изҳор,
Кечикдим мен бу машғулотга.
Менга қара, илтимосим бор,
Жуда чуқур боқма ҳаётга.

Менга оғир бўлиши мумкин
Тароғингга бахш этилган бахт.
Бунга навбат кутади - сокин
Қанча-қанча ўрмону дарахт.

Кўзларингдан томчи ранг олса,
Яралади яна юз олам.
Чарақлаб гар жилмайиб қолсанг,
Юзта эмас, мингта десам кам.

Секин шошиш, шошган асталик,
Нозик келиш, нафис кетиш, ор,
Хаста соғлиқ, соғлом хасталик,
Мен ва сендан бошқа кимда бор?

Кимда бордир девона юрак,
Сенда эрк бор, менда - ихтиёр.
Ошиқларинг... кўп бўлса керак,
Менинг сендан бошқа кимим бор?

* * *

Кўча совуқ. Тиззагача қор.
У келади - юзида гулхан.
Қарашида уятчан изҳор,
Менга, менга, менга аталган.

Хона иссиқ. Ростлагач нафас
Пальтосини ечишга ёрдам
Бераман мен. Қиламан ҳавас
Қоматига. Ора - бир қадам.

Момиқ ёқа, силлиқ тугмадан
Балки севги бўйи таралар.
Ҳароратин сезиб ногаҳон
Битиб борар эски яралар.

Жоду кўзлар, сачраб ўсган соч
Гирдоб каби тортар сеҳрига.
Меҳр кўрмай ўсган дил муҳтож
Бошқанингмас, шу қиз меҳрига.

Тоза кулгу қушдек учар. Бас,
Пальтосини кийишга ёрдам
Бераман мен. Қиламан ҳавас
Қоматига. Ора - бир қадам.

Бир қадам...

2006

* * *

Деразага юзин босган,
Қарайди тун.
Чироқ шифтга ўзин осган,
Жигари хун.

Қандилларнинг биллурида
Синар соя.
Нурлар югур-югуридан
Томар ғоя.

Бу дунёнинг бисотида
Борми товуш?
Тирикликнинг ҳаётига
Торми ковуш?

Деворларда теп-текислик,
Қиялар тик,
Гоҳ эс кириб, гоҳ эс чиқиб
Биз югурдик.

Шакл билан шаклсизлик
Талашади,
Ақл билан ақлсизлик
Алмашади.

Адашади расм. Русум
Гулқоғозда,
Шарпаларда азал удум:
Жим овозда

Шовқин-сурон, журунг-жаранг,
Акс-садо,
Етмиш етти бўёғу ранг
Қилар ғавғо.

Деразага кафтин қўйиб,
Қарар зулмат.
Хира чироқ тўйиб-тўйиб
Қилар ҳасрат.

Қандилларнинг биллуридан
Томади дур:
Эгри чизиқ, тўғри чизиқ -
Югур-югур.

Деворларда гулдастамас,
Нур бойлами.
Бутун ёки шикастамас,
Юлдуз, ойлар

Соялари бурчакларда
Тушади рақс.
Ҳаволарнинг тўшагида
Дўсту рақиб.

Пардаларнинг гулларида
Жимиллар нур.
Гўё фикр йўлларида
Қимирлар қурт.

Туш билан ҳуш ўртасида
Йўқдир ҳудуд.
Тун билан кун кулбасида
Ҳаёт унут.

Бир-бирини излаб чопар
Нур ва соя,
Бир-бирининг устин ёпар,
Шу кифоя.

Соя - ұйған, нурни ұйған,
Тирқиш - устун.
Қора узум каби куйған
Шом, кечқурун.

Шамол бұлиб шақиллатар
Ойнакларни,
Тутқишларни лақиллатар,
Чойнакларни

Тақиллатиб кирар кўчиб
Кеча ва нур.
Ташқарига қарар чўчиб
Онг, тасаввур.

Ўтар шарпа, соя сели,
Парда - титроқ.
Деразага яқин келиб
Қарар чироқ.

* * *

Чўқтирмагил асло кўнглингни,
Қадрдоним, сўзларимни уқ,
Авайлагин оёқ-қўлингни,
Ташқарида жудаям совуқ.

Нега қўлқоп киймадинг, жинни!
Юзимга қўй ёноқларингни.
Қара, кўзинг кетяпти тиниб,
Лабимга бос бармоқларингни.

Ўрамабсан бошингга рўмол.
Ақлинг борми, кеча-кундузда,
Ахир, сендек нозик бир аёл
Нима бўлар тайрилса музда.

Иссиқ этик кийдингми, жоним,
Илитарми танангни пальто?
Менинг ичим боряпти ёниб,
Ўтмаганми мендан ҳеч хато?

Қалин шарфни қат-қат ўрагин,
Томоғингга тегмасин йўтал.
Нима керак, мендан сўрагин,
Бировларга бўлмагил маҳтал.

Баланд кўтар ёқангни. Зинҳор
Қаҳратонга берма юзингни.
Мендан хафа бўлсанг-да, такрор
Авайла ва асра ўзингни.

Қора қуюн мисоли тошсин,
Атир сочсин юпун жаҳонга,
Совуқ нафас тегмасин. Сочинг
Қора қирон оқ қаҳратонга.

Қўлларингни бергил қўлимга,
Иситаман кафтимда. Ҳозир
Куф-куфлайман. Сенинг тўғрингда
Қайнаяпти кўксимда бағир.

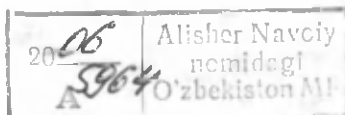
Аёз тиғи қошингни тилган,
Шарфга ўра титроқларингни.
Чўғдек ёнган кафтларим билан
Беркитайми қулоқларингни?

Эҳтиёт бўл. Муз жуда юпқа.
Нега тўкин-сочин юрасан,
Мени чақир. Ҳар қадамингда
Қўлларингдан тутиб тураман.

Уйингга кир. Иссиқ уйингга.
Ўтин ёриб, мен ёқаман печ.
Менга ўхшаб сенинг кўйингда
Гангиб-гангиб тушаяпти кеч.

Тун чўкмоқда. Ухла. Ором ол.
Қўлларингни силаб-суяман.
Рухсат берсанг. Олмасанг малол
Устингни мен ёпиб қўяман.

2006

Эрталабдан, қуёш чиқмасдан
Қора совуқ забтига олди.
Сим қоқаман куним туғмасдан -
130 05 16 .

Бугун яна тонг оқаргунча
Сени ўйлаб мижжа қоқмадим.
Номинг кезган шеърларни тунда
Ёқмоқчийдим, лекин ёқмадим.

Сенинг исминг, изинг, сувратинг
Билан бўлса нима дахлдор,
Менга бари бирдек қадрли,
Бари бирдек азиз, бетакрор.

Тинчингни гар ўғирласа кеч,
Гар безовта қилса дард - улкан,
Тушларингни куйдирдими ҳеч
Салим деган ловуллоқ гулхан.

Телефондек дўстинг бор сенинг.
Менга душман шу яшил қути.
Сендан хабар етказмас. Менинг
Рангу рўйим осмондек ўчди.

Сен кўчага чиқмасдан. Тонгда
Қора совуқ забтига олди.
Айланади замин шу рангда:
130 05 16 .

ЧУМЧУҚ

Қорни тўқми? Уйи иссиқми?
Йиртиқмасми оёқ кийими?
Устидаги қора чизиқни
Ўчиришга борми ҳеч кими?

Борадими эрталаб ишга?
Ё ўқишга? Ё дарбадарми?
Ундан кўнгли қолган турмушга
Ким етказар совуқ хабарни?

Сандиғида бормикан этик?
Тугунида борми чопони?
Йўқса нега қомати эгик?
Йўқса нима унинг армони?

Даҳлизида синган дарчалар,
Совуқ сайр қилар кетмасдан.
Содиқ аскар каби арчалар
Қўриқлайди қимир этмасдан.

Кашта олиб хола, аммадан
Йигиради абадий урчуқ.
Совуқлиги учун ҳаммадан
Хафамикан ҳурпайган чумчуқ?

Балки ёмон бўлди, қирқ даражадан
Кулади ёз деган мухташам бир тахт.
Айни йигитликда, умр авжида
Куз деган касалга чалинди дарахт.

Қаранг, бечоранинг ранги ўчмоқда,
Бир-бир тўкилмоқда чизиқ ва шакл.
Кушлар кўронида ёшлик кўчмоқда,
Тонглар ҳавосидек совийди ақл.

Баргдек тўзғимоқда ёз салтанати,
Новдалар учидан сабр қулайди.
Содда дарахтларни нима алдади,
Фасл товонини нима тўлайди?

Қуёш унутилган муҳаббат каби,
Тобора хирароқ, тобора кичик.
Яшаш - тирикликнинг мангу матлаби,
Унга қочиб келар ўқ теккан кийик.

Кўнгилдек тиниди анҳор сувлари,
Хазон - сарғайган халқ, четга уйилар.
Уч ой ҳаётимда ёз жавлон урди,
Нима меҳнатига ҳайкал қўйилар?

Очуннинг қамрови нуқтадек торми,
Қуруқ оғочларни тутар ваража.
Куз. Сарик касалнинг давоси борми,
Дарахт ҳарорати 41 даража!

Нима бўлди сизга? Хафасиз,
Титраяпти нечун қўлингиз,
Ширинликни, мева ё гулни
Тусадими озган кўнглингиз?

Тўқиётган нарсангиз нима,
Сизга бунча қарайди айвон,
Пайпоқ, қўлқоп тўқияпсизми
Ёки менга аталган ёлғон?

Ўтирибсиз. Зерикмайсизми?
Бир зайлда судралади кун.
Мен биламан, қўлқоп, пайпоқча
Туғилажак болангиз учун.

Бунча чаққон бармоқларингиз,
Бунча бахтли қўлингизда сим.
Соя аниқ чизиб бермоқда:
Сочингизни силаётир ким?

Меҳр берар кафтингиз. Бахтли
Кўзларини юмар бароқ мош.
Тиззангизда бўлса шу вақтда
Эриб кетар эди ҳатто тош.

Эрка жонвор мудрайди. Билмас
Қанча харсанг, қоялар - кукун,
Қанча тоғлар талқон бўлдилар
Қўлингизни бир ушлаш учун.

Хўллаб олинг томоғингизни,
Қуйиб турсин биров ширин чой.
Ёнингиздан ё нарироқдан
Топиларми мен гумроҳга жой?

Кўп ўтириш зарарли. Тез-тез
Сайр қилинг очиқ ҳавода.
Содиқ, посон итингиз сизни
Кўриқласин ҳар не маъвода.

Ташвишларни ўйламанг. Ташвиш
Сиздан жуда узоққа кетган.
Белги, имо, нафас, ҳаракат
Юзингизни қип-қизил этган.

Ҳушёр бўлинг иссиқ-совуқдан,
Майда-майда ташлангиз қадам.
Тинчингизни бузган хириллоқ -
Томоғимни куйдирган алам.

Бахт эмасми соябонингиз,
Ҳомийингиз - саодат? Вале
Пайпоқ, қўлқоп тўқияпсизми
Ё кимгадир аталган толе?

Деразадан қарайсиз. Ҳовли
Яшайди ўз турмуши билан.
Ким кўтарар ўртадан ғовни,
Ким ўтирар юмуши билан.

Эски-туски ўранган кампир
Қурт согади қайтган-ўтганга.
Деворларда айни соат 1,
Айни фурсат меҳр кутганга.

Адашганми тўққизта қават,
Зир чопади 1... 8... 9.
Қўл беради муҳаббат, нафрат,
Деразанинг ёнида йўқсиз.

Нега йўқсиз? Биламан, парда
Доим бизга беради халал...
Қизча шимир арзон парварда,
Севги қайтар ишдан шу маҳал.

Кўча бирдан қий-чувга тўлди,
Юракка дарз тушар шўхликдан,
Шартта кесиб кўндаланг йўлни
Ўқувчилар чиқар йўқликдан.

Хўп авайлаб арзанда жонин,
Тежагандек нону сутини
Ўз умрини харжлаган хоним
Етаклайди пахмоқ итини.

Тўрт томон ҳам ночор қараса,
Қайга юрсин номаълум киши?
Кўзлар доим кутиб қаварса,
Нима ахир юракнинг иши?

Сезмоқдаман, мудроқ эшикка
Топширгансиз пешонангизни.
Тақдир жаннат уфурган ишққа
Тўлдиради кошонангизни.

Кафтингиздан тошган ҳарорат
Юпатмоқда қулфу калитни.
Юрагимни ёрган ҳарорат *Лс*
Овутади титраган кифтни.

Суянади енгил пар - вужуд,
Терга ботар мустаҳкам эшик.
Тирқишидан кўринар ҳудуд,
Ўқ ўтгандек юрагим тешик.

Кўп қаватли уйларни тўқиб,
Адашади Тартиб ва Рақам.
Бир чеккада газета ўқиб
Ўтиради бекорчи одам.

* * *

Кўғирчоғин тергар ниҳол қиз,
Кушларга тош отади ўсмир.
Ён-атрофда турмуш солган из -
Ташилгандек бир мошин кўмир.

Бир-бирининг кўлидан ушлаб,
Имиллайди йўл билан йўлак.
Сатр ва сўз - симдаги кушлар,
Деразада ҳилпирар кўйлак.

Чекка подъезд ҳансирайди. Йўқ
Биров билан бировнинг иши.
Эрталабдан одимлаб дўқ-дўқ
Пайдо бўлди бегона киши.

Хушомадни ҳатто билмайди,
Нималарга бўлган маҳлиё?
Супирилмас, сув сепилмайди,
Бунда ҳеч ким яшамас гўё.

Нигоҳларнинг қиличларию
Бармоқларнинг кўрсатгичидан
Гул кўтариб ўтган мард киши
Боссин лифтнинг қай тугмачасин?

Қаватларми, оға-инидек,
Бир-бирига ўхшар тугмалар.
Авж чилланинг томчи кунлари
Чучварадек ўхшаш тугилар.

Иккиланар чўзиқ ва узун,
Юзланади аҳд ҳам узоққа,
Балки шаҳди камлиги учун
Лифт тўхтайтиди орада таққа.

Меҳнаткашнинг яғри чиққан,
Дунё ортган ҳамма юкини.
Катта тошни оғзига тикқан,
Тўғирлайди галстугини.

Ҳаяжонда кўрдингизми тер,
Қайда қават, қайда саноқ, сон?
Чекинмоқда торлик. Бу ерда
Қолиш қийин. Кетмоқлик осон.

Куйдиради гулдаста қўлни,
Кун ҳам гўё тўзғиб кетган чит.
Тополмасдан юрган йўлини
Тугмаларин бир-бир ечар лифт.

2006

***

Сезмадимми, қачон ёнимдан
Ўтиб кетди одамсиз қадам, -
Ўтган каби ёмғир жонимдан,
Эригандек музлар ҳам кам-кам.

Осмон эмас, тунчироқлардан
Ёғилгандек тутам-тутам қор,
Аёл каби қучоқларингдан
Сирғалган ва кетгандек баҳор,

Пальтоларнинг ёқаларига
Илдиз отган каби қора соч
Ё сочларнинг ҳар толасига
Чирмашгандек ёқа эмас, тож,

Автобуснинг тирқишларидан
Тошган каби жўшқин мусиқа,
Озод бўлиб ўз ишларидан
Кетган каби дўстлар ҳар ёққа,

Февралдан сўнг апрель эмас, йўқ,
Келган каби устин қоқиб март,
Совуқ билан қордан қорни тўқ
Ўсган каби сездирмай кўкат,

Эрка ўғлинг пиёлаларни
Оддий ишдек синдирган каби,
Нолаларни ишлаб чиқармоқ
Дуторларнинг хунари, касби

Бўлган каби. Ёки автолар
Чироғидан оққан каби нур,
Қиз бошига тушган савдолар
Улашгандек лаззат ва ҳузур,

Ариқларнинг тиниқ ҳаёти
Сўрамасдан оқиб ётгандек,
Пайқамасдан тўқайлар додин
Ўрдакларни овчи отгандек,

Дафтарларга, китоб, ақлга
Сигмагандек геометрия,
Компьютерга, циркуль, нақлга
Қулоқ осмай тер тўккан мия

Каби. Ёки учбурчак чизсанг
Ўхшагандек у тўртбурчакка,
Бекатларни бир сафга тизсанг
Чиқаверган каби йўлакка...

Чидолмайди совуққа сабот,
Ковушини судрайди тун. Ё...
Шундай меҳнат қилади ҳаёт,
Худди шундай ишлайди дунё.

* * *

Чол деворга суяб қўйилган
Ёшлигини олиб қор қураб.
Бир чеккага йиллар уйилган,
Қиш ўзига қордан қаср қураб.

Тахта курак олиб аллаким,
Қариликни отар узоққа.
Йиқилибди яхда яна ким,
Ким чизибди юракни оққа.

Орзуларга берилар кучук:
Иссиқ уйга тезроқ кўчайин.
Пешонаси дўнг, бурни пучуқ
Қорбобомиз бунда хўжайин.

Нам пайпоқ ва хўл қўлқопларни
Қуритади уйда оналар.
Зериктириб шеър, китобларни
Болаларни тортар чаналар.

2006

Капалакдек енгил учади,
Парку каби кўчади бу қиз,
Қумдаги из каби ўчади
Ё кўнглимдан кечади бу қиз.

Қўнар-учар - қуш каби беғам,
Тўхтамайди бизнинг кўчада.
Зулматимни ёритган қирқ шам
Навбат-навбат, бир-бир ўчмоқда.

Қароғимда юлдуздек чақнар,
Ўзига зеб бериб ортмайди,
Сочларининг исёни қалқар,
Вулқон каби менда портлайди.

Севгини ҳам отади ечиб,
Бунча гулгун, ёши нечада,
Ой нурины симириб ичиб,
Қирқ йил юрдим мен бир кечада.

* * *

Чиройлисиз. Гўзалсиз. Нозик.
Минг кўрсам ҳам кўзларим қонмас,
Десам, юзларини беркитиб,
Ёлғон айтманг, дейди. Ишонмас.

Қоматингиз шамшод каби тик,
Бир кўрмасам юрагим ёнмас,
Десам, кўзларини беркитиб,
Ёлғон айтманг, дейди. Ишонмас.

Қошларингиз мен томон эгик,
Тўрт томон ҳам менинг томонмас,
Десам оғзин бирдан беркитиб,
Ёлғон айтманг, дейди. Ишонмас.

Берсин сиздек қизнинг бахтини...
Десам: сўзим сира ёлғонмас,
Юзларига босиб кафтини,
Ёлғон айтманг, дейди. Ишонмас.

Дув қизарар. Ийманар балки.
Ёлғончисиз, дейди. Ишонмас.
Шу ҳукмида юрагим қатъий,
Шу ҳукмидан сира ҳам тонмас.

2005

Кўрдим - кўзларимга яна ўт тушди,
Кўрдим - юрагимда эски аланга.
Эски қайғу билан кўксим увушди,
Оёғим, кўлларим кирдилар жангга.

Кўрдим, нега кўрдим шу қизни яна,
Энди кун кўрмайман, тийиқсиз бўрон
Остин-устин айлаб, қилиб тантана
Менинг ҳаётимда солади сурон.

Атрофга назарин кўрмайди раво,
Бу жўн дунё билан асло иши йўқ,
Шу қиз хизматида ер билан само,
Одимлашдан бошқа ҳеч ташвиши йўқ.

У ўтса, кўчада дарахт, буталар
Тез қараб олади усти-бошига.
Дуд босган автолар сирли йўталар,
Кўз битар жон кирган йўлнинг тошига.

Олам товланади миллион рангда,
Жилғалар тилига ғавғолар солиб.
Ўткинчи қиз, кўринг, яна бу жангда
Мен мағлуб бўламан, сиз эса ғолиб.

***

Кўрпасидан чиқади шамол,
Совуққотар чайқалган жони.
Уйғонади уйқудан хаёл,
Чорлар боши оққан томони.

Ёлворади кечаси аёл,
Садо берар сас, товуш туриб.
Эрга ўхшаш шарпами, шамол
Ўтиради қўл қовуштириб.

2005

Келмайсиз деб кўрққан эдим мен,
Кулмайсиз деб кўрққан эдим мен.
Фақат сизни севишимни сиз
Билмайсиз деб кўрққан эдим мен.

Кўринг, сизга кимлар кўз тиккан,
Гард кўнмасин оқ ойингизга.
Сизга асло ботмасин тикан,
Кўз тегмасин чиройингизга.

Тоза гулсиз. Асло сўлмангиз,
Кўриклайман. Доим йўқлайман.
Кўрқаман сиз хафа бўлсангиз,
Бошқа ҳеч нарсадан кўрқмайман.

2006

* * *

Мен сарлавҳа қўйдим шу қорга,
Зарра-зарра ўқигин, кел, сен.
Ҳожатбарор, оҳорли қарға -
Қора фрак кийган жентельмен.

Из қолдирмас кўзгудек кўзда,
Сояларнинг айёр тулкиси.
Дала ҳовли тоmidан ўзга
Дарахтми бу - илдиз белгиси.

Болаларнинг хом мускулига
Оқ сўқмоқдан киради рағбат.
Майнавойнинг минг усулига
Майнаой тез қилади ғат-ғат.

Юмронқозиқ тирноғи билан
Кавлайверар чархланган тишин.
Ёндан-ёнга ағдарилгунча
Кирпитикан, бўлади пешин.

Новдаларда оқ зар ярақлар,
Тарашадек қотган тараша.
Оппоқ қинга кирган дарахтлар
Қўл чўзади томлардан оша.

Сувқувурлар суякдек синган,
Денгизларнинг келар товуши.
Оқар сувнинг юраги тинган,
Ариқларда яхнинг совуши.

Совуқ қотиб ўзиям совуқ
Пана-пастда қилар хархаша.
Чийиллайди сарпойчан товуқ,
Қилиқ, феъли шунга яраша.

Иссиқ укол учун ҳамшира
Топмагандек бемор томирин,
Қовоғидан томиб ғам, шира,
Лек тилидан томчилаб ширин

Иссиқ сувнинг томирларини
Ерни ўйиб излар сувсозлар.
Бу қилмишнинг кир сирларини
Уюм тупроқ тепага ёзар.

Оқ оловнинг гугуртин чақиб,
Кўкка кўчди ўтроқ қуёшзор.
Жанда, жулдур ҳам жулдурвоқи
Теракзормас, қаламтарошзор.

Китга ўхшаб беўхшов додлаб,
Маёқлардан сўрайверар йўл,
Оқ мавҳумот... хўл-у, қанотлар
Самолётга чўзар ёрдамқўл.

Лайнер эмас, товуш ва аҳён,
Элас-элас чироқ сузмоқда.
Зарра-зарра қурилган ошён -
Оқ уйларни бир... оқ бузмоқда.

Тўртбурчак ё улкан доира
Патнисдаги оқ сафсар, шакар.
Фалакдаги мангу қоида
Чирсиллатиб оқ писта чақар.

Ўзи ясаб меъморкўз бола
Қорбобога қилар хушомад.
Ёздан юпун чиққан дашт, дала
Қишда олар оппоқ даромад.

Ярашибди бечора қишга
Донишманднинг сочидек виқор.
Ўтган кундан қолган ҳар ишга
Ҳеч қолдиқсиз ёғмоқда оҳор...

Қари, бемор қиш оқ нур еса
Курортларга оборишмайди.
Дарахтлар қилт этаман деса
Соялари қўйворишмайди.

***

Шундай енгил, шундай тоза гул,
Келасиз сиз сув бети билан.
Маъзур тутинг, севаман буткул
Юрагимнинг бир чети билан.

Аста-аста келади умид,
Аста-аста кетар тушкунлик.
Сизга - қарши, менга - буткул зид
Умрликми ишқ ё беш кунлик?

Менмас... кутиб ташрифингизни
Куйиб борар қоғоз ва қалам.
Деразага икки кўзини
Михлаб қўяр бечора одам...

Шундай енгил, шундай тоза гул,
Келасиз сиз сув бети билан.
Маъзур тутинг, севаман буткул
Юрагимнинг бир чети билан.

2006

* * *

Ёғаётган ёмғирда - малол,
Шамолларда тўзди сўзларинг.
Тун пардаси зич тушган. Хаёл
Сураётган сенинг кўзларинг.

Борган-келган ул-булларимиз
Бўлмас энди дўсту дугона.
Бир-бирига зор қўлларимиз
Бири-бирига энди бегона.

Тупроқларга чўкди изимиз,
Исмимизни унутди тонглар.
Бир-бирини кутган кўзимиз
Бир-бирининг йўлига томар.

Кипригингга ҳаловат инди,
Кўзларингдан ўпдими биров?
Қўлимизни иситмас энди
Кўнглимизни куйдирган олов.

Ёғаётган ёмғирда - малол,
Шамолларда тўзди сўзларинг.
Тун пардаси зич тушган. Хаёл
Сураётган сенинг кўзларинг.

2006

Ўрта аср муюлишида
Турган каби рицар - қоровул,
Қуёшларнинг қуюлишидан
Юлиб келган сингари довул,

Биқинида ғиштли бинонинг
Эртаю кеч мудрайди фонарь.
Гўё ибтидоий кинонинг
Бир парчаси милтиллаб ёнар.

Фаррошларга сув сепгай бетгай,
Атрофида йўллар бойлами.
Шу нуқтадан йўлаклар кетгай,
Яна келар йўлга айланиб.

Ўтган-қайтган, йиғлаган-кулган...
Кузатади хиёбон - тугун.
Ким гулзордан гунчани юлган,
Ўғирлатди ким пулин бугун?

Улкан чинор даврасида ким
Кимлар билан суради дона,
Шопмўйловлар кузатади жим,
Кузатади ким ҳарифона.

Дона сурган бармоқлар, ана,
Сигаретдан кетган сарғайиб.
Ризқин териб юрган қуш яна
Кузатади ҳайрон, анграйиб.

Кўнглингизнинг бир этагида
Қайси тилда йиғлайди гитар,
Ким кимнингдир бурни тагида
Кафтгир каби кафтини силтар.

Ўриндиқда ёнма-ён хушхон
Кутиш. Келиш. Муҳаббат. Нафрат.
Суянчиқда мизғийди қушхон,
Патларига ёғилар ғафлат.

Чиқиш йўли тўртта томонда,
Чиқишдан кўп кирим. Ва кирим...
Кенг шаҳарнинг кенг майдонидан
Кимдир четлар, қилади ирим.

Қишги этик. Туфли. Бошмоқлар...
Узилмайди занжирдек маром.
Шижоатлар. Ҳасрат. Чарчоқлар...
Фижимланган орзулар тамом.

Кимдир кимдан соат сўрайди,
Ким отади ишорали гап.
Ён-атрофни туман ўрайди,
Осмонларга кўтарилар қалб.

Ҳар заррамга, ҳар хужайрамга
Тегиб турган оташин ҳаво
Учмас севги деган найрангга,
Севги деган дардимга даво.

Ҳаволарда сездим нафасинг,
Тўйиб-тўйиб нафас оламан.
Шовқинларда кезинар сасинг...
Шу шовқинда яшаб қоламан.

Келақолгил, кутаётганим,
Орамизда борми бир нарса,
Бўлди, етар куйиб-ёнганим,
Майли, ҳажр гули кўкарса.

Томчи-томчи томмоқда дил, бас,
Шивирлаб айт ишққа гапингни.
Сенга айтсам, аёзлар эмас,
Хўрсиниқлар ёрган лабингни.

Кенг майдоннинг ҳар йўлкасига
Кириб келар оқ кийган иқроп.
Хиёбоннинг ҳар нуқтасига
Қиш расмини чизаяпти қор.

ЯКШАНБА

Кетганмикан чўмилишга
Мақтабларнинг ҳовлилари.
Ота бормас бугун ишга,
Она бунча ҳовлиқади.

Супраларда унга ботиб,
Семиради хамиртуруш.
Бола ухлар ҳали қотиб,
Хаёлига келмас туриш.

Керишаркан, туйқус боши
Оққан ёққа кетади йўл.
Бу йўлларнинг синфдоши
Қайда? Балки пайпоғи ҳўл.

Эринади автобуслар,
Зўрға-зўрға судралади.
Эрка эмас, дилбар қизлар
Қанча ишни уддалади.

Қозонларда қуюқ жиз-биз,
Боғлаймиз чой ичишларни.
Эрталабдан ювади қиз
Уюм-уюм идишларни.

Балиқ ови ё футболга
Тараддудда яна ўғил.
Товуққа дон, ўт-сув молга...
Уй иши-ла иши йўқдир.

Бозор ўхшар киноларга,
Кинолар ҳам бозор монанд.
Боғдан келган имоларга
Тоғлар ўздан кетиб хурсанд.

Кўтарилмас кун пардаси,
Тугамайди томошалар.
Тирикликнинг қондаси
Етти кунда бир адашар.

Якшанбанинг ўзи чунон
Яхши кўрар одамларни.
У айниқса кўрар ёмон
Китоб, дафтар, қаламларни.

Мактабларнинг ҳовлилари
Кетганмикан чўмилишга.
Офтобда мош товланади,
Китоб бормас дарс, ўқишга.

2006

* * *

Қора кеча яна оқланди,
Тиниқ тортди ҳатто тутунлар.
Ўттиз-ўттиз қилиб тахланди,
Бир қолипдан қуйилган кунлар.

Оқ либосга кирган коинот,
Фалаклардан тушган фалак ҳам.
Тор йўлларда адашар ҳаёт,
Тор йўллардан чиқади олам.

Булут ясар шаклсизликни,
Йўталолмас. Дарахтлар тумов.
Кўринг чексиз ақлсизликни:
Шу совуқда қиш қилади ов.

Қулоқлари шалпайган кўк ит,
Оғригандек қорни - ғужанак.
Бунча юксак қиш деганда дид:
Қордан ясаб тош, чақар данак.

Кеча-кундуз ишлаб чарчамас,
Кўкларга йўл солади мўри.
Кўра-қўра ўтин чўт эмас,
Иссиқ печ-ку юракнинг кўри.

Қиш ҳукмрон оппоқ диёрда,
Чегарани бузган жой-жалол.
Икки кунки, тер тўккан қорда
Сезилмайди заррача малол.

Игнасиз ип мисоли жилға,
Ўз умрини яхлатиб қўйган.
Яхдан қуяр узук, исирға,
Бу совуқдан оғзи кўп куйган...

Парвоналар чироқ нурига
Интилгандек ёзда тунлари,
Чироқларнинг сийм-сурурига
Талпинади қор кукунлари.

БОЛАЛИК ОҚШОМИ

Уй-уйига тарқалди ҳамма:
Сигир, эчки, қўй, от ва эшак.
Қолиб кетди адирда яна
Дўппи. Чопон. Халачўп. Эртақ.

Кўйлақлардан тер ҳидин юлиб,
Қаёқларга қочаётир сой?
Ортимиздан узоқ термулиб,
Осмонларда қолиб кетди ой.

2006

* * *

Нима кўрди ўз ҳаётида,
Ҳаётида нима кўрмади,
Елпиғичлар - қуш қанотидан,
Киёлдими кўйлак бурмали?

Ёзда қанча навқирон эди,
Кузда, қаранг, қанчалар доно.
Танасини бекбурд қурт еди,
Кўрсатмади умр ҳам вафо.

Ака, умид бағишлар юпанч,
Худо берар бир куни бахтни:
Атрофида йўқ бирор суянч,
Қанча ажин босган дарахтни.

2006

ИНТИЗОРЛИК

Не вазият, бу қандай мушкул,
Бу қандай ҳол, бу қандай ҳолат,
Вақт эсидан чиқдимми буткул,
Бунча секин... имиллар соат.

Жомлар тезроқ урмайдими бонг,
Айтмайдими сўфи тез азон,
Яна қачон отадию тонг,
Яна сени кўраман қачон?

2006

БАЛАНД ДАРАХТЛАР

Бўйсунди бир интизомга,
Кеча-кундуз мизғимас дунё.
Дарахтлар бўй чўзади томга.
Бўйи ойга тегади гўё.

Бошидан сал кесарлар шартта,
Кесадилар шартта шохларин.
Соясиз ва мевасиз тахта,
Бутайдилар бўртган ёқларин.

Чегарадан чиққан шох-шабба,
Чегарадан чиққан навдалар,
Кесилади навбатма-навбат,
Кесилади узун гавдалар.

Бу дарахтлар ўсгандир бедод,
Афсус, соя, мевалари йўқ.
Эгов олиб қўлига ҳаёт,
Йўнаверар уларни: дўқ-дўқ...

АВАРИЯ

Ҳозир соат уч. Тўртларда
Тонг отади.

Юракларни гул тўрларда
Уйғотади.

Одамлардан олдин чопар
Машиналар.

Қоронғунинг изин ёпар
Дуд, шиналар.

Кечаги барг бугун янги
Ишоратдир.
Тараддудли қуёш тонгги
Башоратдир.

Хўроз бугун яна чархлар
Қанотини.
Хаёл деган ҳудуд нархлар
Оқ отини.

Кўчаларда кеза бошлар
Кўп ғоялар.
Уларга ҳам тўрин ташлар
Кўр соялар.

Узун, қисқа, майиб-мажруҳ,
Оқу яшил,
Елаётган мардона руҳ
Ё пачоқ дил.

Ҳар кўча-ю, ҳар бир йўлнинг
Қонуни бор.
Шаҳру қишлоқ, дашту чўлнинг
Либоси - ор.

Қоидага қилмоқ керак
Жим риоя.
Тўқнашса гар сўзу юрак -
Авария!

Ҳали соат 3...

КЎЗ ҚИРИ

Ноздан нозик, сувдан саришта,
Эй қомати шамшод фаришта,
Етгаймикан сенга оҳ-зорим,
Боғлармикан бизни ишқ - рицта?

Ё малика, ё хонзодасан,
Шоҳлардан ҳам аслзодасан,
Дунёдаги барча гўзалдан
Минг бор гўзал, минг бор тозасан.

Қадамларинг аста, кўп аста.
Келмай туриб кетдинг - бир пасда.
Дилга тушган дардингда ҳабиб,
Табибларни этасан хаста.

Кеча, бугун, эрта - келмайсан,
Мен кутаман, сен-чи, билмайсан.
Бунча ичкин, бунча ингичка,
Ё қамишдек ёки қилдайсан.

Мағрурлигинг ярашган жуда,
Гул нур тутар ўз ҳовучида.
Бўлмасайди агар кўз қиринг,
Дунё қолар эди беҳуда.

2004

ДЎКОН

Маҳаллада дўкон қуришди,
Бўядилар яшил, кўк рангга.
Эшигига тез қулф уришди,
Келиб очди пул билан танга.

Кеча-кундуз қизийди бозор,
Халта-халта ғийбат бор. Олинг.
Иссиқ ёлғон, совуқ алдов бор,
Қанча гап-сўз керак, кеб қолинг!

Эркак хурсанд: ароқ доим нақд,
Туйнугини мудир ёпмайди.
Аёл хурсанд: меҳмон келган пайт
Патир излаб четга чопмайди.

Фақат авжга чиқади савдо:
Хат. Учрашув. Хабар. Ва миш-миш.
Ишқ майдони. Қиз. Йигит. Ғавғо.
Кимга туршак, кимгадир кишмиш...

Ачинмайди ҳолига ~~фирон~~ одам,
Аста-аста ютади ўпқон,
Биз билмаган нарсаларни ҳам,
Кўриб-кўриб қарийди дўкон.

***

Писта сотиб ўтирар хола,
Қари, зўрға нафас олади.
Атрофида бир тўда бола,
Қўйса, хола билан қолади.

Велосипед илониз чизиб,
Чиқиб келар писта ҳидига.
Қордан қўли, қулоғи қизиб,
Писта берар қизча итига.

Қадамлашни, шу ёққа қараб,
Ўрганади тетапоялар.
Сурма қўйиб, сочини тараб,
Етиб келар она, аялар.

Қани тўлган дафтарим, деди,
Олиб писта томонга йўртар,
Маҳаллага тарқалиб кетди,
Ўғлим олган беш билан тўртлар.

Боғ, бозорни хола кезмайди,
Ўз ўрнида ёзу қиш бедор.
Ҳаётида ҳеч кам сезмайди,
Тиззасига чиқса ҳамки қор.

2006

* * *

Шаҳар сарбаст шеърга ўхшайди,
Шамга тақлид қилар фонуслар.
Тўрт бармоқда қатор тўхтайди,
Бўгин, тирсак - синиқ синуслар.

Ҳар кўчанинг муюлишида
Шовқин-сурон солар қофия.
Майларнинг шу қуйилишида
Дудли хона - Аё София.

Хиёбонлар, боғлар, йўлкалар,
Аёллардек ораста, танноз.
Кемаларда келган ўлкалар
Ҳар қисмига беради пардоз.

Қандай шакл ғавғо бошлаган,
Кўнсин-да, у маънодан кейин.
Ҳунар билан қадам ташлаган
Қизларми ё сатанг модерн?

Кўрқа-писа келишди бирга
Эстрадалар, рэп, жаз - оҳанглар.
Тўрт қатордан етти қаторга
Кимлар ўтиб кетди, қаранглар.

Музейларда шиша ичида
«Қўл тегизманг» дейилган мумтоз,
Мўмиёдек ҳануз кучида
Ва жигарга томади оз-оз.

Уст-бошидан тупроқни қоқиб,
Ковушини судрайди аруз.
Пуфлаб-пуфлаб юрагин ёқиб,
Шамга тақлид қилади фонус.

* * *

Фалакларнинг юксак тоқида
Кўрдим сенга аталган жойни.
Дунё дунё бўлгандан буён
Кўрмаганди сен каби ойни.

Яхшиямки, сен борсан, олам
Ёруғингда топар йўлини.
Кўз, қош, лабинг... бўлиб жамулжам
Сайр этади кўнгил кўлини.

Етказганим сенга заҳматлар
Томиримда қондек кечмоқда.
Лабларингда оби раҳматлар,
Кўксимдаги саҳро ичмоқда.

Яшамаган бўламан, билсанг,
Кўзларингда ёш кўрган куним.
Ё қаҳр, ё мурувват қилсанг,
Гулзорингга сочилсин кулим.

Парлар каби тўзғиди, кетди,
Сен бошини силаган ғозлар.
Бошқаларни бахтиёр этди
Елкамизни илитган ёзлар.

Фалакларнинг юксак тоқида
Кўрдим сенга аталган жойни.
Дунё дунё бўлгандан буён
Кўрмаганди сен каби ойни.

ЛАҲЗА

Зебо Мирзога

Лаҳза... ҳаётимга сифмаган лаҳза,
Лаҳза... умрни қоқ иккига ёрган.
Қуёшнинг нуридан титраган майса,
Лаҳза... мангуликдан олисга борган.

Кунларни нигоҳдек мулойим зарб ва
Тунларни нуқтага жо этган титроқ.
Бир эпкин тўлқиндек уйғонар қалбда
Ва кўз томчисидек лаҳза ялтироқ.

Ҳар япроқ битта шеър - кимлар тўқиган,
Олтин мўйқаламдан ёғилганми нур?
Дунёга қуёшдек текис тўкилган,
Дунёга юлдуздек томиб турган дур.

Лаҳза... қаро тундан оқ тонгга қадар
Тошу тиканларни поклаган шабнам.
Гўё шаршарадан сачраган қатра,
Гўё ҳаётимда энг кичик қадам.

Тутсам эрир қалбим қалтироғида,
Нурдай тошар тўрдек ҳовучларимдан.
Мактублар ўқийман барг сиртмоғида,
Ҳаловат топмайман овунчларимдан.

Заррами, салмоғи олам юкича,
Томчими, ташрифин қўмсаган денгиз.
Аср кўзгусида нафас юкича,
Лаҳза... ҳаётимни яна енгдингиз.

***

Мактабларнинг боғлари,
Боғларнинг мактаблари,
Дарахтлар тўгараги,
Тўгарақда дарахтлар.
Муҳаббатнинг доғлари
Хазонми ё каптарлар,
Кўнгилнинг тевараги
Тошлар тегиб тарақлар.

Уқувсиз бир ўқувчи
Беҳафсала чизгандек:
Эгри-қийшиқ анжомлар,
Фижимланган стадион.
Эй, жаҳонни қурувчи,
Оғизга тиш тизгандек,
Сафга тургандек томлар -
Борар қари жараён.

Супурги ўчирғичдек
Кунни ўчириб борар,
Кечиб ҳузру жонидан, -
«2» баҳога лойиқ.
Умуртқа титраб синчдек,
Шошириб касбу корлар,
Мактаб қолиб ёнидан
Ўтиб борар халойиқ.

2004

***

Энди яна қаерда, қачон
Сени менга кўрсатишади,
Бу кўрганим бариси ёлғон,
Чинни қачон ўргатишади?

Айт-чи, кимлар, қандай маккор ҳол
Келтирмайди сени ҳеч ёвуқ.
Атрофингда, қара, не аҳвол,
Юрагинг ҳам қиш каби совуқ.

Тушдан нима фарқи бор бунинг,
Кўрсатмоқ ва тез қайтиб олмоқ,
Соч-соқоли қоп-қора туннинг
Охурига чўғларни солмоқ...

Бедорлигу уйқуларингни
Ифорларга тўлдирган гулни -
Барбод этиб кўрқувларингни
Ўтни олиб, қолдириб кулни

Менга бир зум, бир лаҳза, бир он,
Ўзгага-чи, умрлик мулк бу.
Шундай қизни қаерда, қачон
Кўрсатасан кўзимга, уйқу?

2006

ПИЧОҚ

Помидорни ботирди қонга,
Картошканинг шилди терисин.
Қўйинг, мўмин қўйларга тонгда
Қилган иши билан керилсин.

Ногоҳ кўриб ариқ бўйида
Қуш беркинди қўрқиб инига,
Қўриқчи ит қочди уйига.
У-чи, кирмас чиққан қинига.

Ишламайди қўл-оёғимиз.
Кимни ҳайдаб, кимни аясин,
Бегонамас, ўз пичоғимиз,
Олган ахир чарх тарбиясин.

2006

* * *

Бари ўтди . Тугади. Тамом.
Яхши боринг. Соғ бўлинг. Хайр.
Боринг янги бахтингиз томон,
Бу боғларда қилмангиз сайр.

Бу боғларда ҳар битта япроқ
Кафтингизни солади ёдга:
Харитада ҳар чизиқ - фироқ,
Ҳар бир нуқта тўхтар ҳаётда.

Қаро қисмат харитасини
Кўчирмишлар пешонамизга.
Кўнглимизнинг фариштасими,
Кетди. Энди бегона бизга.

Ҳар дарахтнинг соясида - куз,
Ҳар сояда рақс бор кўзимдан.
Мен излайман - чекаркан афсус,
Куёш каби кетиб ўзимдан.

Бу боғларда қилмангиз сайр,
Бари ўтди . Тугади. Тамом.
Яхши боринг. Соғ бўлинг. Хайр,
Боринг янги бахтингиз томон.

2006

* * *

Чалкаштириб оёғингизни,
Узоқлардан узолмасдан кўз,
Гоҳ у ёқ, гоҳ бу ёғингизни
Йиғиштириб, тополмасдан сўз,

Гоҳ ойна, гоҳ бўёғингизни,
Рўмолчани гижимларкансиз,
Олиб нозик сабоғингизни
Исмингизни ҳижжалаяпти

Кузатиб қош-қовоғингизни
Гапиришни машқ қилган қушлар,
Гуллар - сизнинг аймоғингизни
Этагидан хаёллар ушлар,

Сумкангиздан тароғингизни
Севги - сизнинг содиқ канизак
Олар, гулгун бармоғингизни
Безантирар уфқ ва фалак,

Ҳилол каби тирноғингизни
Қайси уста, қайси фаришта
Парваришлар, - чарчоғингизни, -
Тенги борми ахир бу ишда!

Кутиб турмай сўроғингизни
Қаламу кўп ашқол-дашқоллар
Гоҳ дудоқ, гоҳ ёноғингизни
Гоҳ бир, гоҳо минг кўйга солар.

Тарихнинг бор тажрибаси ва
Маҳорати турар оёққа,
Замоннинг бор ҳунари авжда
Оғаяпти шу ёққа - боққа,

Сочингизни тўғрилайсиз, тез
Сизга қарши ишлайди шамол,
Сизга беҳол суяниб шу кез
Ўн саккиз ёш топмоқда камол,

Ҳаммасига ясалди якун,
Асосий иш, мана, бўлди ҳал.
Хотиржам ва бемалол, беун
Варақлайсиз расмли журнал,

Зерикиб боғ ўриндиғида
Гоҳ ўқийсиз фойдали китоб...
Агар кўзи, юраги бўлса,
Бугун йўлдан адашар офтоб.

***

Тўғри, олам унчалик кенгмас,
Сен бор, мен бор ва бошқалар бор.
Деразадан қарайман, сенмас,
Зиналардан чиқиб келар қор.

Оёқ-қўли роса совқотган,
Лекин интиқ юраги терлар.
Подъездларни шошиб уйғотган
Зиналардан қор чиқиб келар.

Тез-тез оғриб туради боши,
Турар тез-тез юраги сиқиб.
Қаватларда чимрилиб қоши,
Зиналардан қор келар чиқиб.

Жавоб топмоқ қалб ноласига
Зина, қават, подъезд бурчи. Ва
Соғинчимнинг ҳар толасига
Қор ёғмоқда шошмай, бафуржа.

Қўлларимни унга тутаман,
Қайда юзи, қаерда бўйи?
Балки кеча-кундуз кутаман,
Деразага суянган кўйи.

2006

Қор ёғмоқда. Ошиқлар оҳин
Сочаётир жуфту тоқ билан.
Қиш боғларнинг барча гуноҳин
Ёпаётир дока - оқ билан.

Бу дунёнинг ҳар парчасини,
Бўлагини ўртар оқ олов.
Тақиллатиб даричаларни
Кўчаларда тентирар тумов.

Қор роль ижро этар. У - оқсоч,
У билмайди чегара, ҳаддин,
Томошада сахна. Яланғоч
Дов-дарахтлар ростлайди қаддин.

Замин - катта давра. Тўрида
Январь, февраль... шошмай... алмашар.
Мошинларнинг чироқ нуридан
Йўлкаларнинг кўзи қамашар.

Пана-пастқам, тепалару дўнг...
Қиш сочмоқда кўп билан камин
Илҳом ила. Куюқ қордан сўнг
Шоир йўнган каби қаламин,

Бу қорларга керакмас тилмоч,
Бу қорларга керак таржима.
Коинотда чексиз қовурмоч,
Сузсиз куйга ўхшаш бир нима.

Катак дафтар варағи каби
Эн-бўйига, узун-кўндаланг
Оқ теракзор чарчар чайқалиб,
Ҳар чизиғи тортилган таранг.

Бузилади мангу интизом,
Зўр ҳаракат. Баландлаб, пастлаб
Силжишида қоида, маром,
Соя кирди уйга пайпаслаб.

Тонгга қадар иссиқ жойларда
Соя ва нур жонин сақлайди.
Қандай уста оҳаклар элаб,
Бу оламни буткул оқлайди?

2006

ҚИШ ТАСВИРИ

Оқ қоғозга ўхшайди адир,
Ким ўчирган югур-югурни,
Ким ёзаркин муносиб сатр -
Усмон Азим ё Э. Шукурми?

Оқ сиёҳга ботириб оёқ
Қадам эмас, қаламлар ташлар,
Кеккайган қуш зўр шоир сиёқ
Оёғи-ла шеър ёза бошлар.

Санчиб тилла чумдугин қорга
Қадар экан оқ тугмаларни,
Зериккандан бир нуқта - қарға
Чақиради кўп нуқталарни.

2006

Бўғотлардан тушар сумалак,
Ниятига етишар охир.
Чизигида томларнинг лак-лак
Сафга бўлди жудаям оғир.

Интилишнинг бўртиқ тимсоли,
Ният сари талпинган мудом.
Қишнинг қолиб кетган хаёли,
Фазолардан йўлланган пайғом.

Қўшилар том кўзёшларига,
Узилади биллур тақинчоқ.
Эгри йўлдан юрсанг, бошингга
Тушсин дея илинган пичоқ.

Ҳаракатми унинг матлаби,
Интилади катта сойларга.
Бу дунёга келмаган каби
Сингиб кетар яна лойларга.

Нега бунча ёлғизман, айтинг,
Атрофимда нега ҳеч ким йўқ?
Бу даврадан қайтаринг, қайтинг
Ё беринг шу жангга лойиқ ўқ:

Хира чироқ нури тўкилар
Кўкракларга, қўл, елкаларга.
Муҳаббатга монанд тўкилар
Ўлкаларга ва бекаларга

Бағишланган севги ва нафрат. -
У ўхшайди кимнинг юзига?
Юраклардан тошган ҳарорат
Қайтаради тунни изига.

Бошлар узра сузган тола нур
Оқ билакка чизади расм.
Денгизлардан чиққан тизим дур
Оқ бўйинда қуради базм.

Беш қадамни баравар ташлаб,
Гул вужуддан нима излар кафт?
Эралардан олдиндан яшаб,
Кўрмаганди бундай ўтни тафт,

Кошки бу кафт уқса гап-сўзни
Ё уқмаса бир лаҳза тинса:
Чиқаман деб бир тепа излар
Ё бир йиртиқ соя - беркинса...

Ҳозир ҳаёт чикка ё пукка
Одамлардан ҳақин ундирар.
Кафтлар йўлни солади тикка,
Тирсаклар-чи, йўлни синдирар.

Узукларнинг биллур кўзидан
Нақ юракка сачрайди учқун.
Ҳаёт кетиб борар ўзидан,
Адашади бунда дунё-дун.

Кулдонларда умр сўнади,
Бўялади кўкка ҳаволар.
Шишаларга акслар қўнади,
Қадаҳлардан қайтар садолар...

Азиз Аёл, чанқоғингизда
Чангу гарддек тўзди қудратим.
Тугмангизнинг ол қопқоғида
Эсдаликка қолсин сувратим.

2006

* * *

Қарасам - қуёш ботди,
Суякка бардош ботди,
Дилга оғир тош ботди,
Ниш ботди, ишқ ботмади.

Дунё кўчди бир пасда,
Хаёллар чўкди хаста,
Шиддатим чўкди аста,
Тун чўкди, ишқ чўкмади.

Соялар сўлди сокин,
Ойланди ойдин оқим,
Қалбни ёнғоқдек чақиб,
Ҳуш кўчди, ишқ кўчмади...

2005

КАСАЛЛИК

Йўлдош Сулаймон вафотига

Фирромликни билмаган, доно,
Ташрифи гоҳ маҳал, бемаҳал,
Етти ўлчаб кесувчи, ошно,
Минг ўлиб, минг тирилган Ажал,

Гоҳо номард, гоҳо эса мард,
Ўз ҳукмини қўйди овозга.
Табассумга ўхшаган мунг, дард -
Сўзлар шивирлади қорозга.

Касаллар кўп, Ажал донишманд,
Чертиб-чертиб олар касални
Ва ҳеч кимга ҳеч бермайди панд,
Кўрсатмайди ёлғон асални.

Эҳ, отамнинг пайт-замонида,
Шиддатликми ёки асталик,
Назм, Наср хонадонида
Туғилганди рост бир хасталик.

Гоҳ ўғилга, гоҳо шоирга,
Гоҳ адибга ўхшаган йўлдош,
Сулаймондек ожиз, қодирга
Гоҳ маслақдош, гоҳида қўлдош.

Қирқу элик, олтмиш ёшда ҳам
Топилмади унга бир даво.
Унга ҳам гоҳ тор келди олам,
Унга ҳам гоҳ етмади ҳаво.

Ажал уни танлаган қай кун
Ўхшар эди мушфиқ онага,
Билганича даволаш учун
Олиб кетди қабрхонага.

Ёз ўтди - умрнинг шашти қайтганда -
Қирқ ёшли йигитдек чиқолмас издан.
Кимлар ўтмадилар... Ростин айтганда
Нималар ўтмади сиз билан биздан.

Кўнглимиздан ҳурдай шамоллар ўтди,
Қадам товушлари келмоқда куздан.
Кўчамиздан ойдай аёллар ўтди,
Нималар ўтмади сиз билан биздан.

Дарёлар, анҳорлар, сойлар... тўхтамас,
Тўлқинлар келмоқда интизор кўздан.
Энди муҳаббат ҳам ишққа ўхшамас,
Нималар ўтмади сиз билан биздан.

Ёз ўтди - тўзғиди ялтир-юлтури
Ва либос бичдилар икки газ бўздан.
Умр - салтанатнинг кетди путури,
Нималар ўтмади сиз билан биздан.

2005

* * *

Кўзимга кўринди яна тарози,
Ташвишнинг кўпи-ю, бахтнинг
озиман.

Бизнинг ишимизга ким бўлар қози,
Дўсту душманларим, сиздан розиман.

Нархини белгилар қўшиқларингни,
Кимларнинг қўлида синиқ созиман.
Эй дунё, йиғиштир тўсиқларингни,
Дўсту душманларим, сиздан розиман.

Қани тоғдек юксак мақсад-муддао,
Оддий тош отувчи ўйин - бозиман.
Қайга бошлаб келдинг бизларни, дунё,
Дўсту душманларим, сиздан розиман.

Эй фарзанд, саломат камолга етгил,
Мўъжаз ҳаётингнинг гулгун ёзиман.
Бир кун ёдимизни мунаввар этгил,
Дўсту душманларим, сиздан розиман.

2005

Кафтим тароғида сочим тарайман,
Тунлар тупроғида йўл кўринмайди.
Энди ошкор эмас, пинҳон қарайман,
Кўзимга боғларда гул кўринмайди.

Кушлар чуғурлайди севги тилида,
Бизларнинг қадаҳлар ҳали синмайди.
Аксим бор муҳаббат обу гилида,
Кўзимга боғларда гул кўринмайди.

Пар қолди, кушларим кетдилар ташлаб,
Қантдек бахт ушатган кун кўринмайди.
Қарасам атрофга деворлар оша,
Кўзимга боғларда гул кўринмайди.

Бизларнинг мушукуллар ечилмас осон,
Баъзан дўст, баъзида ғаним тинмайди.
Неча кун, неча ой, йиллардан буён
Кўзимга боғларда гул кўринмайди.

Қанча хато қилдим? Қанча гуноҳим?
Сув ичсам танамга сира сингмайди.
Ҳар нафас руҳимдан чиққан дуд - оҳим,
Кўзимга боғларда гул кўринмайди.

Ҳайҳот, бир кафт тупроқ энг одил нуқта!
Ким у, қароримга тун-кун кўнмайди.
Не қилай, руҳимда ҳаловат йўқ-да,
Кўзимга боғларда гул кўринмайди.

* * *

Яхши-ёмон сўз айтдим, нетай,
Давралардан тез қайтдим, нетай.

Кимга ёқдим, кимга ёқмадим,
Оқимларда баъзан оқмадим.

Кўзлар кўрдим - бамисоли сўз,
Сўзлар кўрдим - бамисоли кўз.

Иккиси ҳам пок - замзам каби,
Иккиси ҳам кенг олам каби.

Диёнатлар хиёнатмонанд,
Хиёнатлар диёнатмонанд.

Эгри ўхшар бироз тўғрига,
Тўғри ўхшар бироз ўғрига.

Англолмадим ёлғон ва чинни,
Қайси расо, қай бири жинни.

Кўрсанг агар оқ ва қорани,
Кўролмайсан чизиқ - орани.

Билолмайсан гулми ё тикан,
Ким жонини нимага тиккан.

Бир юракдан гоҳо шеър, гоҳ қум
Тўкилади, гоҳида - қурум.

Кечалари уйқу қочади,
Юрак тунга ўзин очади.

Ишимизга ким берар баҳо,
Нима дер ер, не дейди само?

Биримиз - енг, биримиз - ёқа,
Дўстлар билан борсак сўроққа

Ўн йил, юз йил, минг йилдан кейин
Саволларга тутсалар секин

Қарамасми кўзимиз ерга,
Тушмаймизми қоп-қора терга?

Ўғил-қизлар биздан тонмасми,
Биз қурган уй ўтда ёнмасми?

Нима деркин доно боболар,
Фариштадек тоза момолар?

Нима дейди онам ва отам?
Шуни ўйлаб қўяман қадам.

Биз юрган йўл, биз юрмаган йўл,
Биз кўрган дўл, биз кўрмаган дўл,

Фарзандларга келмасми малол,
Беришмасми кўп жиддий савол.

Топиларми ўшанда жавоб,
Ким биз учун очаркин китоб...

Бўлармикан, қийнамай жонни,
Шу қўл билан ушласак нонни.

***

Бору йўқлигингга гумон етдими,
Қўлдан тизгин, жилов - даврон кетдими,
Меҳр ҳам дилингни вайрон этдими,
Кабутарлар бу томларга қўнмайди.
Афсус.

Энди жон ширинми ё ишқ ширинми?
Бизга ҳадя этиб фақат ку-куни,
Ўзга боғдан излар дон билан сувни,
Кабутарлар бу томларга қўнмайди.
Афсус.

Кўпдан куйдирмайди олов қўшиқлар,
Эй, юзига ажин тушган ошиқлар,
Кўзингга кўрингай фақат оғриқлар,
Кабутарлар бу томларга қўнмайди.
Афсус.

Сафар ҳам қариди, паттамиз арзон,
Дилингни ёришга қолмади имкон,
Инграниб айланар чирик тегирмон,
Кабутарлар бу томларга қўнмайди.
Афсус.

Чамаси ақл ҳам қуйилди оз-моз,
Валекин адашиш ошиқларга хос,
Ўзингга берсанг-да қанчалар пардоз,
Кабутарлар бу томларга қўнмайди.
Афсус.

* * *

Учқур тулпорингни қозикқа боғла,
Энди ўзинг учун кўнглингни чоғла,
Шаштинг қайтган бўлса, кўксингни
доғла,
Инсон деган номни бир бора оқла,
Сочингга оқ тушган бўлса, эй одам.

Орзу-армонларинг саломат борми,
Тилингни куйдирган синмаган орми,
Энди аёл эмас, ҳақиқат ёрми,
Кўзингга кўринган оғочми, дорми,
Сочингга оқ тушган бўлса, эй одам.

Тўлган паймонага борми чоралар,
Йигитлик қасрига шубҳа оралар,
Кеча-кундуз қийнар битмас яралар,
Бизни босиб ўтсин кўзи қоралар,
Сочингга оқ тушган бўлса, эй одам.

Тунда кипригингга қўнмаса уйқу,
Гул эмас, хазонлар бахш этса туйғу,
Ногоҳ бошга тушиб ишқ деган қайғу,
Навқирон сафларга бўлмагин кулгу,
Сочингга оқ тушган бўлса, эй одам.

Оҳингдан келиндек чечаклар унгай,
Бошингга бахт эмас, қировлар қўнгай,
Сўз ёзсанг, сўзингни қумлар тушунгай,
Энди ҳолимизни кимлар тушунгай,
Сочингга оқ тушган бўлса, эй одам.

* * *

Ёшликнинг жилови кетдими кўлдан,
Фозлар кўтарилди бизнинг ҳам кўлдан,
Чўғу кул сачратиб гоҳ ўнг, гоҳ сўлдан,
Ўртаниб ёнмоқда қирқ йиллик даврон.

Йигитлик шавқини елларга сочдик,
Баъзан билиб туриб қийиндан қочдик,
Айтинг, қалбимизни кимларга очдик,
Ўртаниб ёнмоқда қирқ йиллик даврон.

Бағримиз тош қотган, тиглар тилмайди,
Фариб бошимизни ким ҳам силайди,
Биздан ўтганини ҳеч ким билмайди,
Ўртаниб ёнмоқда қирқ йиллик даврон.

Уфқлар, уфқлар... сароб бўлдими,
Хаёллар хазондек хароб бўлдими,
Бизга бир қора қош меҳроб бўлдими,
Ўртаниб ёнмоқда қирқ йиллик даврон.

Балки яшаб бўлдик қиш, ёзимизни,
Балки увол қилдик чин созимизни,
Тоғлар эшитмайди овозимизни,
Ўртаниб ёнмоқда қирқ йиллик даврон.

ТАСВИР

1

Жон куйдирар меҳнаткаш анҳор -
Сув мисоли оқар бир улус.
Омбур каби сиққан қирғоқни
Кенгайтира олмайди, афсус.

2

Орзу тулпорига олам тор -
Тўлқинлар тизгинни узади.
Яхшиям денгизда қирғоқ бор,
Бўлмаса дунёни бузади.

2005

* * *

Фурсат етса, ҳаловат ҳам меҳнат бўлар,
Қўлларингдан тутган севги заҳмат бўлар,
Огоҳ бўл деб келган хабар ё хат бўлар,
Даврон яна неча-неча эврилгуси.

Некдан яхши, баддан ёмон тўрайверсин,
Кимдир яхши, кимдир ёмон кўраверсин,
Фурсат етса, либосига ўрайверсин,
Даврон яна неча-неча эврилгуси.

Атрофингга боқ-эй, инсон, не талотўп,
Кўзи боғлиқ, ҳар томонга югурган кўп,
Кўй барини, онанг бўлса оёғин ўп,
Даврон яна неча-неча эврилгуси.

Ой, қуёш ҳам ҳар кун ўлиб-тирилгайдир,
Ҳаётимиз омонатдек берилгайдир,
Фақат нодон мулки билан керилгайдир,
Даврон яна неча-неча эврилгуси.

Чопган шамол, оққан сувда қанча маъно,
Ҳисларимда қайғу кўпроқ, йўқ истиғно,
Фурсат етди, меҳрибон бўл бизга дунё,
Даврон яна неча-неча эврилгуси.

Нега келдим, нима қилдим, энди-чи, хўш,
Қирқ йил ўтди нега ҳануз ҳовучим бўш,
Паймонамиз тўлса, бақо айлайди нўш,
Даврон яна неча-неча эврилгуси.

Фурсат етса, ҳаловатдан озурдасан,
Истиғфор қил, гарчи бугун сен тўрдасан,
Бугун тўрда, эрта турбат ё гўрдасан,
Даврон яна неча-неча эврилгуси.

* * *

У замонлар шундай эди бу дунё:
Деразада қуёш кулиб турарди,
Қадаҳларга шароб тўлиб турарди,
Ёмонлар ҳам яхши бўлиб юрарди,
У замонлар шундай эди бу дунё.

У замонлар шундай эди бу дунё:
Сочимизга ҳали қиров қўнмаган,
Юрагимиз оловлари сўнмаган,
Олам билан муросага қўнмаган,
У замонлар шундай эди бу дунё.

У замонлар шундай эди бу дунё:
Шараф эди тўқлик эмас, фидолик,
Қўрқитмасди муҳаббатдан жудолик,
Бугун энди жонимиз кибриёлик,
У замонлар шундай эди бу дунё.

Дунё, дунё! Келдим. Кўрдим. Кетаман.
Даврон ўтди. Сени алдаб нетаман.
Боболарим манзилига етаман,
Умр - ўзан, ундан сувдек ўтаман,
Ҳали-ҳамон севги деган ўтдаман,
У замонлар шундай эди бу дунё.

2005

* * *

Э-воҳ, билагингдан қувват кетганда,
Э-воҳ, юрагингдан шиддат кетганда,
Ҳар бир бўлагингдан мадад кетганда,
Зинҳор тўғри йўлдан адаштирмасин.

Суянсанг - бир тоғинг бўлмаса агар,
Таянсанг - бир боғинг бўлмаса агар,
Аясанг - ардоғинг бўлмаса агар,
Зинҳор тўғри йўлдан адаштирмасин.

Муҳтожсан баъзан ким узатган сувга,
Ё очсан парча нон, парча кулгуга,
Шундай пайт ишқ тушиб ойдек
сулувга,
Зинҳор тўғри йўлдан адаштирмасин.

Тонггингда олисдан меҳроб кўринса,
Фароғатингда гоҳ азоб кўринса,
Осмонга қарасанг, туроб кўринса,
Зинҳор тўғри йўлдан адаштирмасин.

Секин қадам босиб келса дўстларинг,
Аларни танимай қолса кўзларинг,
Э-воҳ, санчиқ бериб каму кўстларинг,
Зинҳор тўғри йўлдан адаштирмасин.

Ҳар ёққа урмайсан энди ўзингни,
Ўйлаб гапирасан ҳар бир сўзингни,
Тайёрлаб қўймишлар оту бўзингни,
Зинҳор тўғри йўлдан адаштирмасин.

Ўзингни қўлга ол, бўлгил хотиржам,
Боладек кўрингай бу кекса олам,
Ҳаммага етгайдир навбат ва карам,
Зинҳор тўғри йўлдан адаштирмасин.

УКАМ РАҲМАТГА

Турналардан иборат олам
Болакайнинг олади ақлин.
- “Арғамчи!” ё “Гилам!” -
Кўради кўкда
Орзусининг ҳақиқий шаклин.

Ушлаб қолмоқ учун Севинчни
Югуради кўзларин ёшлаб.
Турналар учади,
Болага
Сўнгсиз Умид,
Баҳорни ташлаб.

1981

* * *

Тоза осмонларда йўл йўқ чамаси,
Осмонга ҳам бордир инсон таънаси.
Қай кўчадан юрманг, қай йўлга
кирманг,
Ерда тўғри йўл йўқ, эгри ҳаммаси.

2004

ҲАҚИҚАТ

Узоқбой Исмоиловга

Ҳақиқат, нимасан, булутми, чақин,
Ҳақиқат, қайдасан, узоқми, яқин.

Ҳақиқат қанақа, қорами ё оқ,
Ҳақиқат қанақа, хирами, порлоқ.

Ҳақиқат аччиқми ва ёки ширин,
Ошкора яшарми ва ё яширин.

Судралиб юрарми ва ё учарми,
Жумлаи жаҳонни бир зум қучарми.

У ёшми, қарими, ўликми, тирик,
Ким унинг кўзига қарай олур тик.

Ким қачон, қаерда кўрибди уни,
Нимадан иборат асл мазмуни.

Товони қаварган, уст-боши ҳўлми,
Жилғами, денгизми, уммонми, кўлми?

Сен ҳам одамлардай очмисан, тўқми,
Ҳақиқат, аслида бормисан, йўқми.

2004

Нима қилиб қўйдинг, эй рассом,
Нима қилиб қўйдинг, тасаввур,
Шу аёлга қачон қарасам
Ёғилади туркум-туркум нур.

Ипак каби нозик белини
Нега бунча ингичка чиздинг,
Қайтаролмай сурур селини
Кўзларимга роса ичкиздинг.

Қоматини айтмайман, қойил!
Нозик бели нега бунча тик,
Эгилишга бўлса у мойил
Сезмайдими оғриқдан ҳадик?

Ўтирса ҳам, турса, юрса ҳам
Белидаги самбит ирода
Букилмасдан ташлайди қадам,
Бу қоида тўғри, биродар.

Қаламингда қандайин кимё,
Тўғри чизиқ чиздинг қайси пайт,
Ўтирса, ё турса, юрса ё
Бели оғриб қолмайдими, айт?

РЕСТОРАНДА

Ой, юлдузлар рақсга тушар,
Нур селида дилдирайди дил.
Қатра-қатра қадахлар бўшар,
Чақиради куй чалиб мобил.

Балиқлардек сузар жувонлар,
Дарё эмас, бир куй оқмоқда.
Дарёларда шу куйни ичиб,
Балиқларнинг лаби куймоқда.

Йигит ўпар қизнинг бўйнидан,
Ким қартага ёрини тиккан.
Одамзоднинг бу ўйинидан
Қор уйқуда, ёмғир зериккан.

Мен аёлга табрик йўллайман,
Бўса йўллар кўз қисиб хоним:
«Шеърингизга ўзим ўлай ман,
Тунни менга бағишланг, жоним!»

Юрагига қўйиб бармоғин,
«Севаман» деб ёзар ҳавога.
Эркакларнинг сендек аҳмоғин
Тўйдираман дейди ҳалвога.

Тилла санчқи, тилла ликопча,
Тилла қошиқ - сизга хизмат йўқ.
Оқ билаклар... бу талотўпда
Кимнинг кўзи, кимнинг кўнгли тўқ.

Мен янгиман, бошқалар бугун
Бу хонимнинг жонига теккан?..
Деразадан мўралайди тун,
Қор уйқуда, ёмғир зериккан.

* * *

Шунча йиллар ўтди. Кўришиш
Иккимизга насиб этмади.
Менда иш кўп, сенда-чи, ташвиш,
Тақдир бизни қайга элтмади.

Боғ. Ўриндиқ. Изҳор ва инкор.
Ўртанаман соғиниб дилдан.
Ёмғир, қорлар ёққан шу баҳор
Нега ҳануз чиқмас ёдимдан.

Эсингдами, кўп гапирардим,
Эсингдами, эшитардинг жим.
Сенга яхши кўринай дердим,
Лекин яхши кўринган у ким?

Сочларимга оқ оралади,
Ораларми қалбингга титроқ,
Қисмат мени кўп қоралади,
Айт, қўлларинг ўшандайми - оқ?

Мағрурмисан илгаригидек,
Қилмайсанми ҳеч кимни писанд,
Агар борсам, бўлмаса йўл берк,
Бўласанми хафа ё хурсанд?

Мени жуда қизиқтиради
Кўзинг, узун бармоқларинг ва
Юрагимни тирилтиради
Бизни гап-сўз қилган тоифа.

Эсингдами, тутган гулларим
Қўлларингга етиб бормасди.
Фақат сенга элтган йўлларим
Кет десанг ҳам сендан қолмасди.

Сочларингнинг тўлқинларида
Оқиб кетди қанча кўзларим.
Юлдузларнинг ёлқинларида
Кўрсатмасдан қанча йиғладим.

Сен билмайсан, туриб бекатда
Эртаю кеч термулар эдим.
Деразада ва ё бир четда
Кўринмасанг ерилар эдим.

Ўтди йиллар. Эсласам сени
Ўша ёмғир ёғар ёдимдан.
Боғ. Ўриндиқ - қийнайди мени,
Чиқиб кетмас ҳеч ҳаётимдан.

2006

* * *

Аста-аста қисқарар умр,
Аста-аста чўзилар заҳмат.
Борлигимга қилмоқда сабр...
Одамларга, дунёга раҳмат.

Раҳмат сизга, *Дард чеккан Аёл*,
Фамлар бердим. Меҳр... олмадим.
Юрагимда не ҳол, не аҳвол,
Сизга ёруғ кун беролмадим.

Сиз берган бахт ҳаққи, ҳурмати,
Сиз бахш этган навқирон ҳаёт...
Пешонамда севгингиз хати,
Кўзларимдан жим қуйилар дод.

Сизнинг қайноқ қўлингиз билан
Ҳасрат берди Яратган Эгам,
Шунинг учун, бўлса-да тикан
Бу инъомга эгилдим кам-кам.

Охиратдан гап очманг, у уй
Аллақачон куйиб кул бўлган.
Қалб жомига тўла мунфи куй, Lca
Паймона ҳам қадаҳдек тўлган.

Қил устида титроқ ишқимиз
Ҳар бир куни ҳаёт ё мамот.
Шунинг учун ёзу қишимиз
Осмонидан қуйилар фарёд.

МУҲДАРИҶА

“Тушларимда кўрмадим...”	3
“Тўхтамасдан ўттил ёнимдан,”	4
“Рақс. Кўллар. Оёқлар...”	5
“У даврага келди...”	6
“Юриб ўтди олов ...”	7
Куз Сонатаси	8
Яшил гиёҳ	10
“Бунча чуқур кулгичларинг ...”	11
“Кўча совуқ. Тиззагача ...”	12
“Деразага юзин босган ...”	13
“Чўқтирмагил асло ...”	16
“Эрталабдан, кўёш ...”	18
Чумчуқ	19
“Балки ёмон бўлди...”	20
“Нима бўлди сизга?...”	21
“Деразалан қарайсиз..”	23
“Кўғирчоғин тергар ниҳол...”	25
“Сезмадимми, қачон...”	27
“Чол деворга...”	29
“Капалакдек енгил...”	30
“Чиройлисиз. Гўзалсиз.”	31
“Кўрдим - кўзларимга...”	32
“Кўрпасидан чиқади...”	33
“Келмайси э деб кўрққан...”	34
“Мен сарлавҳа кўйдим...”	35
“Шундай енгил, шундай тоза...”	37
“Ёғаетган ёмғирда ...”	38
“Ўрта аср муюлиши...”	39
Якшанба	41
“Қора кеча яна...”	43
Болалик оқшоми	44
“Нима кўрди...”	46
Интизорлик	47
Баланд дарахтлар	48
Авария	49

Кўз қири	49
Дўкон	50
“Писта сотиб ўтирар...”	51
“Шаҳар - сарбаст шеър...”	52
“Фалакларнинг юксак тоқида...”	53
Лаҳза	54
“Мақтабларнинг боғлари...”	55
“Энди яна қаерда, қачон...”	56
Пичоқ	57
“Бари ўтди . Тугади . Тамом...”	58
“Чалкаштириб оёғингизни...”	59
“Тўғри, олам унчалик кенгмас...”	61
“Қор ёғмоқда . Ошиқлар оҳин...”	62
Қиш тасвири	64
“Бўғотлардан тушар сумалак...”	65
“Нега бунча ёлғизман...”	66
“Қарасам - кўёш ботди...”	68
Касаллик	69
“Ёз ўтди - умрнинг шашти...”	70
“Кўзимга кўринди яна тарози...”	71
“Кафтим тароғида сочим...”	72
“Яхши-ёмон сўз айтдим...”	73
“Бору йўқлигингга гумон...”	75
“Учқур тулпорингни қозиққа...”	76
“Ёшликнинг жилови кетдими...”	77
Тасвир	78
“Фурсат етса, ҳаловат ҳам...”	79
“У замонлар шундай эди...”	80
“Э-воҳ, билагингдан қувват...”	81
Укам Раҳматга	82
“Тоза осмонларда йўл йўқ ...”	83
Ҳақиқат	84
“Нима қилиб кўйдинг, эй рассом...”	85
Ресторанда	86
“Шунча йиллар ўтди . Кўришиш...”	87
“Аста-аста қисқарар умр...”	89

Адабий-бадиий нашр

Салим Ашур

Дарз

Муҳаррир: *Ойдин Йўлдошева*

Мусаҳҳиҳ: *Майсара Назарова*

Компьютер устаси: *М. Шобурҳонова*

Мукова «ARTLOL» дизайн марказида тайёрланди.

Босишга 16. 03. 2006 йил рухсат этилди.

Бичими 84x45 1/16. 5,75 шартли босма табақ.

Алади 2000 нусха. Буюртма № 25.

Баҳоси келишилган нарҳда.

«Зарқалам» Навоий к. 30-уй.

«YUNAKS-PRINT» МЧЖ босмахонасида босилди.

Тошкент шаҳри, Талабалар шаҳарчаси, 54-уй.

Тел: 396-15-86; 338-17-23.